

Xatirələrdə yaşayan sənətkar

Azərbaycanın zəngin musiqi aləmində fəaliyyətə ilk vaxtlar sade bir musiqiçi kimi başlayıb, sonralar tarixin yaddaşından silinmiş qədim alətləri axtarır-tapmaq qərarına gələrək möcüzə yaradıb. Bu sonsuz və ucsuz-bucaqsız yola çıxaraq, isteyinə çatıb.

Tarixi qədim olan, müasir dövrde çoxlarına məlum olmayan alətlərə yeni nəfəs verən qədim musiqi alətləri ansamblının rəhbəri, respublikanın xalq artisti, Bakı Musiqi Akademiyasının professoru Məcnun Kərimov bu işlə məşğul olmaqdan böyük zövq alırdı.

Əvəzolunmaz sənətkar Məcnun Kərimov yalnız qədim alətlərin hazırlanması və bərpası ilə kifayətlənməyərək, həm də digər ansamblara bənzəməyen qədim alətlər ansamblı yaratdı. Bununla da o, orta əsrlərdə işlənmiş 60-dan artıq alətdən 11-nin tədqiqi və bərpası işlərini başa vurdu. Bu məqsədlə M.Kərimov uzun illər çalışmış, elmi əsas kimi orta əsr musiqisine, Mərəğinin və ilk dəfə not sistemi yaratmış Səfiəddin Ur-məvinin yaradıcılığına, alətlərin xarici görünüşlərinin öyrənilməsi üçün isə orta əsr miniatür rəsmlərinə müraciət etmişdi. 90-cı illərin əvvəllərində məlum hadisələrə görə ansambl bir müdət fəaliyyətini dayandırmalı oldu.

1988-ci ildə yaranmış ansamblın ilk çıxışı Şah İsmayıllı Xətainin 500 illik yubileyinə təsadüf edir. 1990-ci ildə Bakı Musiqi Akademiyasının nəzdində qədim alətlərin bərpası və təkmilləşdirilməsi laboratoriyası açılır. Burada alətlərin tədqiqi elmi şəkildə davam etdirilirdi. Bir çox alətlər cəng, bərbət, rud, çəqanə, səntur, setar, tənbur, rübab və s. böyük səy və ustalıqla işlənib tamamlanmışdı. M.Kərimov 1996-ci ildə Musiqi Akademiyasının tələbələrindən ibarət yeni bir heyət yığıb məşqlərə başladı. Rektor Fərhad Bədəlbəylinin təşəbbüsü ilə ansambl Yusif Məmmədəliyevin yubileyinə dəvət aldı. Ümummilli lider Heydər Əliyev həmin tədbirdə iştirak edirdi. Ansamblda musiqi alətləri kimi, geyimlər də fərqli idi. Bütün bunlar ulu öndərin marağına səbəb olmuşdu. Məhz buna görə də bu böyük şəxsiyyətin qayğısının nəticəsi olaraq xüsusi fərmanla 1996-ci ildə ansambla respublikanın Mədəniyyət Nazirliyi nəzdində fəaliyyət göstərən dövlət ansambl statusu verildi və Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyinin nəzdində fəaliyyətə başladı. **Bakı Musiqi Akademiyasının rektoru, xalq artisti, professor Fərhad Bədəlbəyli** həmin məqamı belə xatırlayır: "O zamanlar musiqi ədəbi məclislərini təzə-təzə keçirməyə başlayırdıq. Belə məclislərdən biri şair Şah İsmayıllı Xətaiyə həsr edilmişdi. Bizdə o vaxtın musiqi məclislərinin abhavasını yaratmaq ideyası yarandı, lakin gecənin musiqi tərtibati ilə bağlı problemlər var idi. Axi o dövrən çox uzaq idik; hər halda, söz qalır, amma musiqi alətləri qorunub saxlanır. Tədbirin başlanmasına az qalmış eșitdim ki, Məcnun Kərimov orta əsr alətlərinin bərpası ilə məşğul olur, hətta onlardan ibarət ansamblı da var. Ansamblın sehnədə ilk çıxışı baş tutdu. Bütün bunlar ha-

mida xoş təessürat yaratdı. Bu, həqiqətən də, sehrlə səslənmə idi, onda hansısa bir yumşaqlıq, həznlik var idi və bu, onu başqa müasir ansamblardan fərqləndirirdi. Hamida belə hissiyyat var idi, sanki birdən-birə keçən əsrlərə qayılmışq. XVI əsrin klassik poeziyası fonunda, bu poetik atmosferdə ansamblın çıxışı çox təsirli görünürdü. Zalda oturanların üzlərindəki heyrəti görmək lazım idi".

Həmin tədbirdə ədəbiyyat və incəsənət, siyasi və ictimai xadimlər iştirak edirdi. Onların əksəriyyəti ansambla, Məcnun Kərimovun bərpaçılıq məharətinə heyran qalmışdı. Bu cəhətdən belə ansamblın yaranması ümummilli əhəmiyyətə malik mədəni hadisə kimi qəbul olundu. O gecə rektor Fərhad Bədəlbəylinin "Məcnun Kərimov xalqa onun vərəldəti qaytarır", - deyə ansamblı tamaşaçıya təqdim edərək, dediyi sözlər faktiki olaraq Məcnun Kərimovun xalq karşısında xidmətinin böyüklüğünü əks etdirirdi.

Məcnun müəllim sənətinin məcnunu idi. O, min bir əziyyətə qatlaşaraq milli musiqimizin təbliği sahəsində əvəzsiz rol oynamış, 25 il qədim musiqi alətləri ansamblına rəhbərlik edərək Azərbaycanı dünyada layiqincə təmsil etmişdir. Bu gün musiqi xadimləri ansambla onun adının verilməsi təklifini dəstekləyirlər.

Xalq artisti, professor Əlibaba Məmmədov deyir: "Məcnun Kərimov Azərbaycanın qədim musiqisinin dirçəldilməsi, təbliği, musiqi alətlərimizin bərpası yolunda çox böyük zəhmətlər çəkib. Onun bu vətənpərvərlik nümunəsi olan işləri milli musiqimizə tükənməz sevgisində irəli gəlir. Məcnun Kərimovun uzun illər yaratdığı ansambla uğurla rəhbərlik etməsi və kollektivin musiqi mədəniyyətimizin inkişafında böyük xidmətləri

hökmdən öz dəyərini almaları. İstərdim ki, bu ansambl elə onun öz yaradıcısının adını daşısın".

Digər tanınmış sənətkar, **xalq artisti, professor Ağaxan Abdullayev** də Məcnun Kərimovun əməyinə yüksək dəyər verir: "Azərbaycan musiqisində elə görkəmli simalar olmuşdur ki, onların fəaliyyəti, xalqa təmənnasız xidməti bu gün sözün əsl mənasında ən layiqli nümunədir. Xalq artisti, professor Məcnun Kərimov da belələrindəndir. Onun yaratdığı və rəhbərlik etdiyi qədim musiqi alətləri ansamblı ölkəmizin zəngin musiqisini bütün dünyada tanıtmışdır. Yaratdığı ansambl Məcnun Kərimovun adını daşımışı isə onun qanuni haqqıdır".

Xalq artisti, professor Arif Babayev isə fikrini belə ifade edir: "Məcnun Kərimov Azərbaycan musiqi mədəniyyətinin təbliğində beynəlxalq imic qazanmış sənətkarlarımızdanıdır. Onun yaratdığı musiqi alətləri ansamblı uzun müddət, yorulmadan milli musiqimizin təbliğində böyük rol oynamışdır. Mən təklif edərdim ki, yaratdığı bu ansambla onun adı verilsin".

Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının katibi, əməkdar incəsənət xadimi, professor Zemfira Qafarovanın fikirləri də maraqlıdır: "İllər keçir... Lakin Məcnun Kərimovun xatirəsi unudulmur. Onun nurlu, sadə, səmimiliyi və unudulmaz insani keyfiyyətləri ilə seçilən obrazı heç bir vaxt ürəyimizdən silinməyəcək.

Arzu edirəm ki, yaratdığı qədim alətlər ansamblına onun adı verilsin, yaşadığı evin qarşısında xatire lövhəsi asılsın. Görkəmli şəxsiyyətlər bu cür münasibət isə sabahımız, gələcəyimiz üçün gərəkdir. Axi unutsaq, unudularıq...".

Şövkət HÜSEYNOVA, H.B.Zərdabi mükafatı laureati.